

К.т.н. Свяцький В.В.

Кіровоградський національний технічний університет

МОДЕЛЬ ВЗАЄМОДІЇ ОЧНОЇ І ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

В останні роки особливого значення набуває модернізація системи освіти в Україні. Розвиток інформаційних технологій, концепція дистанційної освіти, що побудована на телекомунікаційних засадах інтернет, є найважливішим фактором розвитку освіти в країні.

Для підготовки студентів використовують дві організаційні форми навчання: першу – очну, коли викладач, прямо взаємодіє в аудиторії з учасниками лекції, практикуму, семінару, дає необхідні знання, відповідає на запитання тощо; другу – дистанційну форму – відкриту систему навчання, що передбачає активне спілкування між викладачем і студентом за допомогою сучасних мережевих технологій і мультимедіа.

Аналіз теорії і практики дистанційного навчання дозволяє відзначити такі найбільш характерні її особливості:

- відкрите планування процесу навчання (вільний вибір проходження кількості модулів відповідної навчальної програми підготовки; отримання знань і навичок із декількох спеціальностей одночасно; можливість навчатись індивідуально і/або у складі груп);

- відкрите планування ритму, часу і темпу навчання (як правило, відсутність фіксованих термінів проходження освітньої траєкторії; асинхронність розкладу слухача і викладача);

- самостійний вибір місця навчання (відстань до навчального закладу не є перешкодою для навчального процесу; можливість навчатись без відриву від основної професійної діяльності);

- як правило, можливість вибору викладача для найбільш успішного проходження курсу навчання і отримання якісної освіти.

Перераховані особливості визначають переваги дистанційної освіти перед іншими формами навчання, проте одночасно висувають ряд специфічних вимог до всіх об'єктів навчального процесу, серед яких: створення нових методів і технологій навчання; визначення моделей бізнес-процесів і бізнес-процедур освітнього середовища; створення організаційної інфраструктури, яка адмініструє, підтримує і обслуговує навчальний процес за допомогою новітніх телекомунікаційних технологій.

В теперішній час метою впровадження дистанційного навчання у багатьох вузах країни, як правило, є підвищення якості надання освітніх послуг за допомогою створення і розвитку електронної системи дистанційних курсів в університеті. При впровадженні дистанційного навчання ставляться мета і завдання, розробляється план проведення дистанційних курсів у межах загального навчального плану вузу. Як правило, послуги дистанційної освіти навчальні заклади надають у такий спосіб:

- перша форма: отримання навчально-методичних комплексів на електронних носіях інформації;
- друга форма: використання сервісів мережі Internet в навчальному процесі;
- третя форма (прогресивна): створення повноцінної платформи системи дистанційної освіти (СДО) у навчальному закладі [1].

Модель взаємодії традиційної (очної) і дистанційної освіти за допомогою СДО наведена на рис. 1. Така організація освітнього процесу потребує створення нових об'єктів навчального процесу (або зміни ролі вже існуючих), зокрема:

- т'ютор (особа, що визначає принципи і методи дистанційного навчання, проводить індивідуальні або групові заняття із слухачами тощо);
- фасілітатор (особа, яка стимулює слухачів до самостійного пошуку інформації, інтенсифікує процес сприйняття навчального матеріалу, заохочує слухачів до обговорення тем тощо);
- асистент (самостійно або разом із викладачем бере участь у проведенні навчальних заходів, наприклад проведенні дискусій, конференцій [2], проте не має прав для зміни складу курсу);
- гість (має обмежені права на ознайомлення змісту навчального контенту перед тим, як його вибрати).

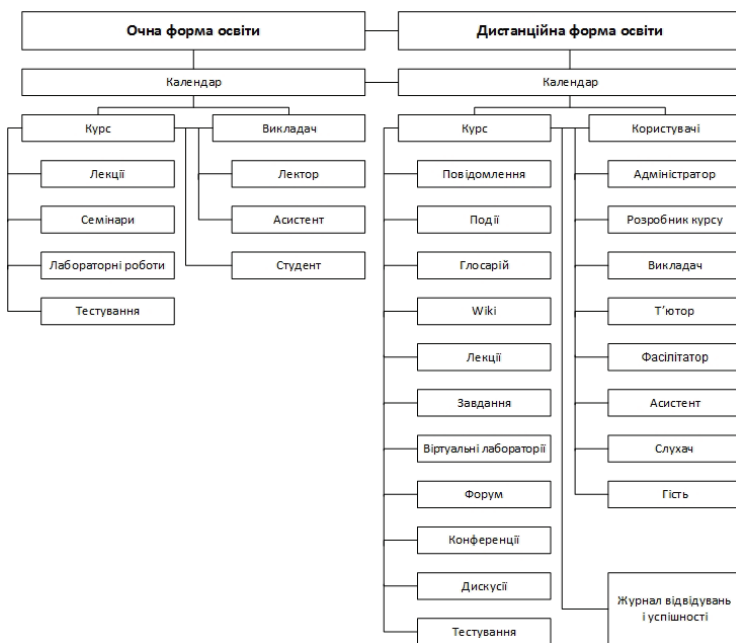

Рис. 1. Модель взаємодії очного і дистанційного навчання

Література

1. Критерії вибору засобів організації системи дистанційного навчання // Trends of Modern Science. Materials of the X international scientific and practical conference. May 30 – June 7, 2014. – Sheffield: Science and Education Ltd, 2014. – Volume 25. Modern information technologies. – P. 53-55.
2. Свяцький В.В., Скрипник О.В. Вебінар як складова дистанційної освіти // Dny vědy. Materiály XI mezinárodní vědecko-praktická konference. 27 března – 05 dubna 2015. – Praha: Publishing House «Education and science» s.r.o., 2015. – Dil. 18. Matematika. Fyzika. Moderní informační technologie. – S. 71-74.